

Handläggare
Malmgren Tobias

Datum
2018-09-11

Diarienummer
KSN-2018-1963

Kommunstyrelsen

Yttrande över förslag till strategi för regionbusstrafik i Uppsala län

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att avge yttrande till Region Uppsala enligt **bilaga 1**.

Ärendet

Region Uppsala har den 4 juni 2018 översänt remissen *Förslag till strategi för regionbusstrafik i Uppsala län*, till kommunstyrelsen för yttrande senast den 31 oktober 2018. Strategin ska ge vägledning om praktiska lösningar i planeringen av trafiken för att uppnå målen i det regionala trafikförsörjningsprogrammet. På sikt ska arbetet utifrån strategins principer leda till ett mer förutsägbart kollektivtrafikutbud i länet, med lika förutsättningar och lika utbud. Strategins principer har tagits fram för att succesivt och konsekvent utveckla trafiken därefter. Ambitionen är ett ökat resande och i förlängningen en positiv utvecklingspiral för regionbusstrafiken.

Genom det regionala trafikförsörjningsprogrammet (TFP) beslutar regionfullmäktige om långsiktiga mål och generell inriktning för kollektivtrafiken. TFP ligger sedan till grund för alla beslut om allmän trafikplikt och styr verksamheten på en övergripande nivå. Detaljeringsgraden i TFP är dock inte tillräcklig för att vägleda dagliga och årliga beslut som rör trafikens utveckling. Därför finns kompletterande styrdokument, där Strategi för regionbusstrafik i Uppsala län är ett av flera dokument som reglerar utvecklingen av regional kollektivtrafik.

Förslaget finns att läsa i sin helhet på följande länk:

<https://www.regionuppsala.se/sv/Kollektivtrafik1/Dokument-och-handlingar/Regionbusstrategi/>

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret och stadsbyggnadsförvaltningen. Barn- och jämställdhetsperspektiven har beaktats i beredningen av ärendet.

Föredragning

Uppsala kommuns kommunövergripande översiktsplan ger en ram för kommunen att växa med upp till 140 000 invånare och 70 000 arbetstillfällen fram till år 2050. Tillväxten i Uppsala tätort ska ske kring en femkärnig stad och starka kollektivtrafikstråk in mot staden för att attrahera en stor och växande landsbygdsbefolkning. En tillgänglig och effektiv kollektivtrafik är central för att Uppsala ska kunna växa på ett hållbart sätt. 75 procent av färdmedelsfördelningen ska utgöras av gång-, cykel- och kollektivtrafik fram till 2050 i Uppsala tätort.

Uppsala kommun anser att de identifierade utvecklingsbehoven och principerna är relevanta. Dock kan strategin i vissa avseenden tjäna på att vara tydligare och mer handlingsinriktad. Generellt behöver kommunernas roll förtydligas i planeringen av kollektivtrafikens utbud och samrådsprocessen med länets kommuner. När det gäller anropsstyrd trafik som av många aktörer lyfts fram som en stor möjlighet skulle strategin kunna ge en mer tydlig inriktning för fortsättningen.

Uppsala kommun efterlyser en kraftsamling för att stärka regionaltrafikens roll i transportsystemet. I en tillväxtkommun som Uppsala med hög förändringstakt är det viktigt med samsyn kring behov och prioriteringar både på kort och lång sikt och en fördjupad dialog med region Uppsala välkomnas. Strategins ansats är här riktig, dvs. att skapa ett utbud som tydligare speglar förutsättningar. Att tydligare koppla samman linjetyp med standard och behov av investeringar är en viktig grundförutsättning för kollektivtrafikens utveckling. Här är det viktigt att de fördjupade utredningar och analyser som ska ske av områden och stråk görs utifrån gemensamma utgångspunkter och med samma tidsperspektiv så att investeringar sker när behoven uppstår. En arbetsmetod kan vara att arbeta utifrån gemensamma målbilder för till exempel ett stråk. Det är också av stor vikt att i det fortsatta arbetet tydliggöra hur denna process kopplar samman med fördelning av medlen i den regionala infrastrukturplanen och genomförandet av densamma.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i detta ärende.

Stadsbyggnadsförvaltningen

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Mats Norrbom
Stadsbyggnadsdirektör

Handläggare
Malmgren Tobias

Datum
2018-09-11

Diarienummer
KSN-2018-1963

Region Uppsala
KT2017-0077
registrator.ktf@regionuppsala.se

Yttrande över förslag till strategi för regionbusstrafik i Uppsala län

Uppsala kommuns kommunövergripande översiktsplan ger en ram för kommunen att växa med upp till 140 000 invånare och 70 000 arbetstillfällen fram till år 2050. Tillväxten i Uppsala tätort ska ske kring en femkärnig stad och starka kollektivtrafikstråk in mot staden för att attrahera en stor och växande landsbygdsbefolkning. En tillgänglig och effektiv kollektivtrafik är central för att Uppsala ska kunna växa på ett hållbart sätt. 75 procent av färdmedelsfördelningen ska utgöras av gång-, cykel- och kollektivtrafik fram till 2050 i Uppsala tätort.

Uppsala kommun anser att de identifierade utvecklingsbehoven och principerna är relevanta. Dock kan strategin i vissa avseenden tjäna på att vara tydligare och mer handlingsinriktad. Generellt behöver kommunernas roll förtydligas i planeringen av kollektivtrafikens utbud och samrådsprocessen med länets kommuner. När det gäller anropsstyrd trafik som av många aktörer lyfts fram som en stor möjlighet skulle strategin kunna ge en mer tydlig inriktning för fortsättningen.

Uppsala kommun efterlyser en kraftsamling för att stärka regionaltrafikens roll i transportsystemet. I en tillväxtkommun som Uppsala med hög förändringstakt är det viktigt med samsyn kring behov och prioriteringar både på kort och lång sikt och en fördjupad dialog med region Uppsala välkomnas. Strategins ansats är här riktig, dvs. att skapa ett utbud som tydligare speglar förutsättningar. Att tydligare koppla samman linjetyp med standard och behov av investeringar är en viktig grundförutsättning för kollektivtrafikens utveckling. Här är det viktigt att de fördjupade utredningar och analyser som ska ske av områden och stråk görs utifrån gemensamma utgångspunkter och med samma tidsperspektiv så att investeringar genomförs när behoven uppstår. En arbetsmetod kan vara att arbeta utifrån gemensamma målbilder för till exempel ett stråk. Det är också av stor vikt att i det fortsatta arbetet tydliggöra hur denna process kopplar samman med fördelning av medlen i den regionala infrastrukturplanen och genomförandet av densamma.

Kommunstyrelsen

Marlene Burwick
Ordförande

Ingela Persson
Sekreterare

Bakgrund och sammanfattning av strategin

Regionbusstrafiken i Uppsala län omfattar trafik på landsbygden och mellan tätorter inom Uppsala län samt till och från angränsande områden. När resenärer tillfrågas och när kommunerna i länet förmedlar sin syn på dagens regionbusstrafik framträder en övervägande positiv bild. Det finns ett omfattande utbud i de relationer där många pendlar till arbete och studier.

Uppsala län har en relativt sett omfattande landsbygdsbefolkning och därtill ett stort antal tätorter vars befolkning är i behov av vardagliga resmöjligheter för att kunna ta sig till arbete, skola och fritidsaktiviteter. Regionbusstrafiken har med åren utvecklats för att möta resbehov av olika karaktär och systemet har vuxit till ett relativt komplext system som kan vara svårt att orientera sig inom. Vilka områden och stråk som ska prioriteras inom de begränsade resurser som finns har inte alltid varit tydligt. Under de senaste åren har satsningar gjorts med ökad trafik och nya trafikupplägg i några av de starkaste relationerna och årligen sker trafikutökningar till följd av hög belastning i delar av nätet. Under en längre period har resandets omfattning emellertid totalt sett varit densamma från år till år. Det innebär att kostnaden per resa i regionbusstrafiken kontinuerligt ökar.

Denna strategi med principer och linjetyper för regionbusstrafiken syftar till att etablera ändamålsenlig trafik som leder mot målen i det regionala trafikförsörjningsprogrammet och samtidigt möter det varierande behovet av kollektivtrafik runt om i länet. Från grundläggande, servicebaserade resmöjligheter med god yttäckning till konkurrenskraftiga resmöjligheter med förmågan att locka vardagsresenärer från bilen i de starkaste relationerna. Inriktningen har varit att bibehålla och bygga vidare på den struktur som finns, men med bättre verktyg och ramar för att successivt utveckla trafiken i riktning mot att uppfylla målen.

Strategin presenteras i kapitel 3 och består av övergripande principer samt linjetyper med tillhörande linjetypspecifika principer. De övergripande principerna är sorterade i fem områden enligt nedan.

- **Principer vid planering av utbudets omfattning** – i syfte att skapa ett jämbördigt och förutsägbart utbud
- **Principer vid genomförande av förändringar i trafiken** – i syfte att skapa transparens och tydlighet i beslut
- **Principer vid den operativa planeringen av trafiken** – i syfte att skapa tydligare struktur för trafiken
- **Principer vid prioritering av satsningar på infrastruktur** – i syfte att styra investeringar dit de gör mest nytta

- **Principer vid kommunikation och profilering av trafiken** – i syfte att göra det enkelt för resenären att navigera i utbudet

De tre huvudsakliga linjetyperna utgörs av

- **Expresslinjer.** Målbild för framtida kollektivtrafikutveckling i de allra starkaste stråken. Expresslinjer fokuserar på hög attraktivitet och stark konkurrenskraft med ett delsyfte att också kunna bidra till ortsutveckling genom utveckling av trafik, bytespunkter och kringliggande infrastruktur.
- **Stråklinjer.** Möjliggör för flera typer av resande och innebär en avvägning mellan konkurrenskraft och yttäckning i medelstarka till starka relationer.
- **Landsbygdslinjer.** Trafikerar i områden med litet resandeunderlag, med yttäckning i fokus. Landsbygdslinjer kan vara helt eller delvis anropsstyrda.

Implementering av strategin kommer att ske successivt under en längre period och det kommer att krävas vissa fördjupade utredningar för områden och stråk. Större förändringar kommer att samrådats i särskild ordning och sedan ske kopplat till de årliga förändringar som normalt sker inför höstens tidtabellsskifte. Utveckling och införande av större förändringar föregås av en långsiktig process av samverkan, dialog och investeringar mot en gemensam målbild för alla berörda parter.

Figur 1. Process för genomförande och implementering av strategin.

